

Kázání: 236. Bez starosti, žádnéj strach!

Kázání

Den díkůvzdání

Bez starosti, žádnéj strach!

1. čtení: Žalm 126

1 Poutní píseň. Když Hospodin úděl Sijónu změnil, bylo nám jak ve snu.

2 Tehdy naše ústa naplnil smích a náš jazyk plesal. Tehdy se říkalo mezi pronárody: „Hospodin s nimi učinil velké věci.“

3 Hospodin s námi učinil velké věci, radovali jsme se.

4 Hospodine, změň náš úděl, jako měníš potoky na jihu země!

5 Ti, kdo v slzách sejí, s plesáním budou sklízet.

6 S pláčem nyní chodí, kdo rozsévá, s plesáním však přijde, až ponese snopy.

2. čtení: Matouš 6, 24 – 33

24 Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.

25 Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv?

26 Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější?

27 Kdo z vás může o jedinou píd' prodloužit svůj život, bude-li se znepokojovat?

28 A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou –

29 a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich.

30 Jestliže tedy Bůh tak obléká polní travu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní?

31 Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat?

32 Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete.

33 Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.

Sestry a bratři, v Menzlově filmu Slavnosti sněženek z roku 1983 ukazuje Dobrácký Leli v podání Jaromíra Hanzlíka, co všechno se mu podařilo koupit a shromáždit ve své kůlně: fungl novou pánskou vestu, jenom nemá knoflíky a dírký, holínky za pakatel, co na tom, že jsou obě levé, vědro na vodu, které má pouze jednu vadu – teče. „To je moje, kupovat lacino krásný věci, s kazem třeba, ale nekupte to, když je to tak výhodný!“

V reálném socialismu v obchodech celkem vzato moc zboží nebylo. Kde se ovšem mohl člověk rozšoupnout, navíc lacino, byly obchody s takzvaným partiovým zbožím, jinak řečeno s aušusy, nedodělky a neprodejnými kusy. Kouzlo těchto prodejen spočívalo v tom, že se nabízený sortiment neřídil poptávkou, nýbrž podle toho kolik zrovna v nějaké fabrice vyrobili zmetků. „No nekupte to, když je to tak levný!“ Sice nic z toho momentálně nepotřebujete, ale kdo ví, někdy se to může hodit.

Podobně jako Dobrácký Leli z Menzlovy komedie má prý tendenci se chovat každý člověk. Říkají to alespoň odborníci na lidskou psychiku a vědí to také marketéři, kteří se nás snaží přimět k nakupování.

Z prehistorie, kdy bylo všeho málo a život byl více méně bojem o přežití, nám v hlavě zůstalo, že když je příležitost dostat se k potravě, majetku nebo jakékoli slasti, musíme ji využít a shromáždit všeho co nejvíc – příště se totiž příležitost nemusí naskytnout. Pokud to uděláme, mozek nám za odměnu uvolní příjemnou dávku hormonu štěstí endorfinu.

A tak si nemůžeme pomoci, kupujeme i co nemusíme nebo co nespotřebujeme. Zvláště když jsou slevy. Plníme ledničky potravinami, z nichž podle statistiky nakonec třetinu vyhodíme; pořizujeme hadry, které nikdy nenosíme; utrácíme za výrobky, co vydrží tak akorát záruční dobu abychom si hned na to opatřili nové, lepší a výkonnější.

Ekonomové sice mají radost, že se kola kapitalismu točí a HDP roste, otázka ovšem zní, jestli nám v tom nepřetržitěm shonu a hromadění věcí, zážitků a slastí něco podstatného neuniká.

Právě že uniká, uniká nám život mezi prsty. Říká to Ježíš v dnešním čtení z Matoušova evangelia: „Nemůžete sloužit Bohu i majetku. Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani

o tělo, co budete mít na sobě. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv?“

Na první poslech se může zdát, že nás Ježíš vybízí, abychom se takříkajíc na všechno vykašlali, na práci i na jakékoliv snažení; abychom se rozhodli pro život bez stresů, jako má nebeské ptactvo a polní lilie, Bůh se o nás prý postará.

Jenže takhle to Ježíš opravdu nemyslel. Koneckonců i ty sýkorky nebo vrabčáci se musí hodně snažit, aby neskončili na zemi s nožkami nahoru. Lilie jak by smet, ubránit se pleveli a najít v půdě ty správné živiny dá rozhodně práci. Pracovat se samozřejmě musí, neboť, jak známo, bez práce nejsou koláče.

Majetek ostatně není nějak z podstaty vůbec špatný. Ideál přece není nic nevlastnit a strávit život o samotě v poušti, jak si to mysleli někteří asketičtí křesťané rané církve. Jde o to nedělat si zbytečné starosti, to nám chce Ježíš sdělit. Přehnané starání se o život může totiž snadno vyústit v těžko zkrotitelné dychtění a toužení.

Dneska tomu říkáme stručně závislosti, které mohou mít nespočetně podob. Záleží na tom, jaká příležitost se vyskytne a jak moc člověk propadne pocitu, že jí musí využít, co to dá. Endorfiny se sice uvolní, ale za chvíli jsou pryč a je třeba všechno zopakovat a tak je to stále dokola.

Někdo si vytvoří závislost třeba právě na nakupování, jiný na počty lajků na sociálních sítích, další zase na jídle, alkoholu nebo třeba sexuálních zážitcích.

No, a potom samozřejmě majetek. Tady bývá závislost obzvláště tuhá. Pokud totiž něco vlastníme, ať už peníze nebo když si třeba přivlastňujeme lidi kolem nás a manipulujeme jimi, pak máme pocit, že je jednou provždy vyhráno.

Jenže na světě není nic jednou provždy. Než bys řekl švec, všechno může být jinak, všechno se může z ničeho nic jevit v docela jiném světle. Poeticky to vyjádřil žalmista slovy: „Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí; sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě“ (Žalm 103,15-16).

S dychtěním, toužením a závislostmi je to totiž tak, že v posledu sloužíme my jim a ne oni nám. Za trochu těch endorfinů, kterými nás odměňují, jim věnujeme neúměrně mnoho prostoru a přitom všem zapomínáme skutečně žít. Nežádka až v závěru života si člověk uvědomí, jak moc času a úsilí věnoval zbytečností a to podstatné – vztahy s lidmi kolem sebe – opomíjel.

Skutečně je to tak: k tomu, aby byl život smysluplný, jsou rozhodující mezilidské vztahy. Ježíš to říká jasně: „Hleďte především jeho (tedy Boží) království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ Samotné slovo „hleďte“ naznačuje, že tohle království je tady, na tomhle světě. Sice se o něm nepíše v médiích a není zakreslené v Google mapách, přesto je tady, někde mezi námi, jen ho objevit.

Jedná se prostor, kde platí trochu jiná pravidla, než známe; prostor, v němž mizí strach, a závislosti ztrácejí svou sílu; prostor svobody, rovnosti a vzájemné sounáležitosti; prostor, v němž se rozpouštějí nejružnější bubliny, do nichž se před druhými uzavíráme; prostor, kde mají slovo i ti, co dosud museli mlčet; prostor, kde se pláče s plačícími a raduje se s radujícími; prostor, v němž přestává být podstatné, kdo je kdo, Žid nebo Řek, muž nebo žena, otrok nebo svobodný; prostor, kde se jeden druhému nešťourá v očích, aby objevil třísku; prostor, kde se nesoudí, ale kde se lidé vzájemně podporují a povzbuzují.

Takhle nějak se dá Boží království popsat a to jsem ani zdaleka nevyčerpal všechny jeho kontury. Takhle nějak vypadá ona spravedlnost, k níž nás Ježíš zve. Nutno dodat, že spravedlnost v tomto

případě neznamená nestrannost, jak význam tohoto slova chápeme v běžné češtině. Spravedlností se v Bibli rozumí spíš správné jednání, správné hodnotové nastavení, jinak řečeno správné pochopení života.

Život je prostě třeba správně uchopit. A to lze jenom tak, že nedáme průchod starostem, které život přináší, protože na ustarané hned za rohem čeká nekonečná smyčka závislosti, jež jsou s to člověka zotročit a o život v posledu okrást.

Lepší je spolehnout se na Pána Boha, že se v případě nějaké nouze sám postará. Ne že by snad pokaždé sestoupil z nebe a řešil každý problém, co se vyskytne. Má na to lidi. Lidi, co hledají Boží království, prostor vzájemné sounáležitosti a solidarity. Právě při tomhle hledání se můžeme setkávat, pomáhat si, a když je potřeba nést jedni druhé. Nejlepší život, který se nám nabízí.

PeČ

SPCH 13. 10. 2024 Den děkuvzdání

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)